

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus Iuridico-Politicus De Iure Superioritatis Ac Summa Potestate Rom. Pontificis

Wesseling, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1662

16. De residentia S. Pontificis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64514](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64514)

Summorum Pontificum authoritati, ac regimini, non ab heri, vel nudius tertius, sed à mille centenis annis: Quanto magis ab eo tempore, quo Rom. Imperium Occidentale per liberam Constantini M. liberalem, & Deo gratissimam donationem ad Sedem Apostolicam translatum, & per Romanos Principes, & Imperatores gubernatum est. Abeant itaque in malam crucem, qui Divi Petri Apostolorum Principis Sedi Romanæ invident, & omnem authoritatem, & superioritatem Papæ auferre, & regimini seculari tribuere præsumunt.

CAP. XVI.

De Residentia Summi Pontificis.

TAmetsi Residentia Summorum Pontificum quandoq; interrupta fuerit à 7. Pontificib. Gallis, nempe Clem. V. Jo. XXI. Bened. X. Clem. VI. Innoc. VI. Urban. V. & Greg. XI. quibus natale solum dulce videbatur, dum *Avenione* in Galli Residentiam per spatium 73. fecerunt. Attamen translatio fuit Curia, & personarum duntaxat, non dignitatis Pontificatus: Iure quippe divino secundum Canonistarum,

& Theologorum communiorem sententiam, (quam piam, & probatissimam appellant Bellarm. Bensonius, & alii) Episcopatus Romani Primatus Ecclesie annexus est, ita ut aliò transferri, aut ipso carere non possit, sicque dignitas Pontificatus semper remanserit in illis Pontificibus conjuncta Ecclesie Rom. ut patet in *Clem. de iure*
 Quæ ita habet: *Romani Principes Orthodoxe fidei Professores Sacro-Sanctam Romanam Ecclesiam, cuius caput est Christus Redemptor noster, ac Romanum Pontificem eiusdem Redemptoris Vicarium fervore fidei, & clara devotionis venerantes, &c.* Unde dicitur *Ecclesiam Romanam errare non posse, Novell. 132. de interdict. Colleg. heret. & text. l. inter claras, C. de Summ. Trinit. l. cognoscere, 7. C. eod. Et Novell. 6. c. 1.* Quod intelligunt de Rom. Ecclesia, donec in Apostolica Sede permanet, non autem absolutè, & simpliciter. Quare dicunt, iure divino non esse annexum supremum Pontificatum Episcopatus Rom. sed tantum factò D. Petri, qui cum primatum à Christo accepisset, Antiochenam Sedem deseruit, & Romæ Sedem suam usque ad mortem figere voluit, ideoque docent, Eccle-

sic constitutione fieri posse, ut Summus Pontifex Sedem Romanam cum altera mutare, seu aliò transferre possit, aut etiam nulli se Sedi mancipare, ut dicatur ibi esse Romam, ubi est Pontifex, sicut dicitur ibi esse Imperium, ubi est Imperator, arg. *leg. cunctos, C. de Summ. Trinit.* Ubi liquet Divum Petrum Summum Apostolorum fuisse Romæ, ibique Sedem tenuisse Pontificalem, & *d. l. inter claras.* Ubi Romana Ecclesia appellatur *Veneranda Sedes Summi Apostoli Petri*, qui hujus Apostolicæ Sedis author est. Et dicitur *Sancta, ac Veneranda*, quia Sanctuarium reliquiarum ibi habetur, ut infra: Quod autem nefandus ille sacrilegus, & adulter M. Lutherus ejusque nepotes *Meretricem Babylonicam* appellent, non venit intelligendum de Ecclesia Rom. vel Sede Apostolica, sed de Roma Ethnica, idololatra, ac infideli.

Est itaque Sedes, & residentia S. Pontificis *Roma*, totius Orbis terrarum caput, ac Domina, non tam gloriosa olim ob amplitudinem Imperii, (quod ab Herculis Columnis, seu fluvio Tygri usque ad Euphratem, & ab Anglia usque ad Atlantem extendebatur,) quàm hodie ob ipsam Sedem

S. Pontificis, Eminentissimorum Cardinalium, Patriarcharum, ac Principum basilicata Palatia. Condita fuit à *Romulo* Anno ante natum Christ. 751. Hæc urbs tot Imperatores totius orbis dominatores tulit, tot Summos Pontifices veros Dei Vicarios habuit, & usque ad finem mundi habebit. Et ad eam omnes gentes convertentur per eandem in prædicatione Orthodoxa ante finem mundi: Hoc præviderat *Isaias* in spiritu c. 60. & seqq. dum ait: *Et venient ad te curvi, qui humiliaverunt te, & adorabunt vestigia pedum tuorum, qui detrahebant tibi, & vocabunt te civitatem Domini, &c.* vide de *Aurifod.*

Habet in ea Pontifex Max. sub se 5. Ecclesias Patriarchales, quæ sunt Ecclesia S. Io. Lateranen. S. Petri Monasterium, S. Pauli intra muros, S. Maria Major, & S. Laurentii Monast. His Ecclesiis assignati Episcopi. Primus est S. Pontif. reliqui sub eo: Ostiensis, qui Patriarcha Campaniæ, & Papatu consecrat. Huic junctus est Velletrensis, seu Valerianensis: Portuensis, sive SS. Ruffinæ & Secundæ: Sabinensis, Tusculanensis, Prænestinus, Albanensis. Eisdem Ecclesiis assignati Presbyteri Cardinales 28. Et Diaconi

ni Cardinales 18. extra urbem in Campania
maritima Episcopi 10. Agnaninus, Alatri-
nensis, Fundanus, Tiburtinus, Sagninus,
Terracinensis, Verulanus, Feretinus, Sora-
nus, Aquinus.

Habet etiam sub se Pontif. per alias orbis
ditiones 4. Patriarchales Ecclesias, qui-
bus alia plurimè subiunt Ecclesiæ, Con-
stantinopolitanam, Alexandrinam, Antio-
chenam, Hierosolymit. Sed hodie vix
umbram habent, postquam Turca ingres-
sus est. Accedit quod divina providentia
factum sit, ut Hierosolymæ urbis, ac templi
præcipua ornamenta Romam translata
sint, & in publico triumpho solemniter
circumportata: Constat enim hanc cla-
dem Iudæorum urbis, ac templi à Pro-
phetis prædictam, ac coelitus missam pro-
pter crudele facinus in Messiam illatum.
Hoc Dei admirabile consilium omnes me-
ritò considerare, ac magnis laudibus pro-
sequi deberemus; sed ornamenta, quæ ex
Ierusalem Romam translata sunt, videa-
mus. Sunt itaque 1. Lex Moysis cum velis
purpureis posita in Capitolio Iovis.

2. Mensa aurea ponderis talenti magni,
quæ stabat olim in Templo Salomonis.

G 4

3. Cande-

3. Candelabrum aureum, fimiliter Templi pars decora: Utraque posita in Templo pacis Romæ, teste Josepho *lib. 7. cap. 24. de bello Iudaico, & in Aurifod. nostra.*

4. Arca Fœderis cum Thesauro suo, id est, cum Virga Aaronis, & Tabulis Moyse adhuc Romæ servantur in Ecclesia S. Joannis de Laterano, teste Adrichom.

5. Quatuor Columnæ, & Panes propositionis, & alia Vasa Templi, ut idem testatur, Romæ ostenduntur ex victoriâ Hierosolymorum obtenta. Contigit iste Triumphus Anno Christi 72. Calendis Julii, cum S. Petrus Princeps Apostolorum Cathedram suam Romæ collocasset ante annos 28, & ante annos 3. cum Co-Apostolo suo Paulo eandem urbem sanguine suo purpuratam consecrasset, ac mirifico splendore illustrasset.

Ab eo tempore gloriosum fuit cunctis Christiani orbis Regibus, ac Principibus vidisse Romam, & SS Apostolorum limina salutasse, ipsumq; Christum Redemptorem nostrum in supremo Vicario suo Pontifice Maximo pedum osculo honorasse, utpote qui universam gubernat Ecclesiam, & gubernabit usque ad finem sæculi: sicut demor-

demonstravimus in *Aur. fodin. iur. publ.*
pag. 1555.

Olim porrò ante Electoratum Romani
Cæsares, non alibi, quàm in Romana urbe
creabantur ante Christum à populo, post
Christum à Papa cum solemnibus diadematis
impositione, & inunctione, maximè in
translatione Imperii Occidentalis, ut ubi
Caput Christianorum esset, eò & cætera
membra confluerent. Quamvis ergò Ro-
mani Pontifices de plenitudine potestatis
suar possent absolutè alibi, quàm Romæ
commorari, ut diximus supra contigisse
tempore translationis Curia Romanæ in
Galliam à Clemente V. Guascono factæ
Anno 1305. usque ad annum 1376. quo
Greg. XI. Curiam iterum transtulit in ur-
bem; sine gravissimis tamen rationibus Cu-
ria Rom. aliò transferenda non est: Tum
ut ubi est fons, & principium Sacerdotii per
D. Petrum, & terminus vitæ SS. Apostolo-
rum Petri, & Pauli, qui Romæ gloriòse oc-
cubuerunt, eorumque ossa in SS. Basilicis
summa veneratione, ac regali munificen-
tia condita sunt, ibi legitimi in officio Pon-
tificatûs successores foverent domicilium
in eadem veneranda Sede Summi Apostoli
Petri,

*P*etri d. l. cunctos, Novell. 9. & l. fin. Cod. de
 his, qui veniam at at. arg. l. 1. ff. de acquir. vel
 amitt. possess. Tum quia Summus in Eccle-
 sia Pontificatus conjunctus cum Ecclesia
 Romana, ita ut idem sit Episcopus Roma-
 nus, & Papa. Etsi, ut diximus supra, non
 omnes conveniant, an primatus jure divi-
 no ita sit conjunctus, ut quicumque est Epi-
 scopus Romanus, sit etiam jure divino
 Pontifex: Nam Bellarm. & alii existimant,
 non esse de fide, à Romana Ecclesia non
 posse separari Apostolicam Sedem, cum id
 nullibi constet, &c. Tum quia omnia ferè
 Sacra, quæ olim ad Christianam Religio-
 nem spectabant, & Hierosymis servaban-
 tur, Romam translata sunt, ut à Summo
 Dei Vicario custodiantur. Tum quia Ro-
 ma retinuit Sedem Petri, in qua successores
 sedere debent, & est communis omnium
 Patria, in qua omnes ferè Nationes propter
 sanctitatem loci, & corpora Martyrum pro-
 prias habent Ecclesias, Hospitia, Xenodo-
 chia, Sacerdotes, & ex Sacro - Sanctæ Ro-
 manæ Ecclesiæ Cardinalibus proprios illo-
 rum protectores, ac defensores: Nam præ-
 ter commune Hospitium SS. Trinitatis
 propè pontem, qui dicitur *Xisti*, à Xisto IV.
 Ponti-

Pontifice Max. in quo aliquando in magno concursu populi, decem aut quindécim millia Hospitum plus, vel minus, & cum semel tempore Iubilæi totius anni hospites in hoc Hospitali connumerati essent, inveniebatur hospitio exceptos fuisse 50000. præter Hospitium pauperum Sacerdotum peregrinorum, in quo excipiuntur per mensem, & ultra.

His accedunt Collegia nationalia:

Primum autem nationale, quod occurrit, est *Teutonicum*, seu Germanicum Virgini sub titulo *de Anima* dicatum, quod Anno 1350. originem habuit, sedente Clemente VI. & imperante Carolo IV. ex causa Iubilæi à quibusdam Germanis, qui cum prole carerent, proprias ædes Hospitalitati peregrinorum, qui è Provinciis Imp. subjectis Romam venirent, fundatum.

Secundum est *Hispanicum* An. 1450. ab Alphonso de Paradinas, & Ildefonso Tolentino in honorem S. Iac. Patroni fundatum.

Tertium est *Gallicum* S. Ludovico Regi dicatum.

Quartum est *Lusitanicum* sub Nicolao V. Pontifice Max. Anno 1450. primum edificatum, Authore Fœmina nomine

Joanna de Ulyssipone, postea verò sub invocatione D. Antonii de Padua, ad quam plurimi peregrini confluunt.

Quintum est *Anglicum* sub Bonifacio IX. An. Domini 1398. originem suam habuit Authore Ioanne Skopando Anglo, tunc urbis incola, &c.

Sextum est *Flandricum* inferioris Germaniæ à Roberto Comite Flandriæ, cum Hierosolymas sub Urbano II. An. 1194. Romam pertransiens tenderet, in subsidium peregrinorum restauratum.

Septimum est *Hispania Citerioris*, quæ hodie continet Valentiam, Aragoniæ regnum, Cataloniam, Insulas Baleares, & Sardiniam, à Castellanis primùm A. 1495. institutum, ac deinde Anno 1570. locupletatum.

Octavum Hospitium est *Hungaricum* à S. Stephano Rege fundatum: Hic enim cum Baptismatis lavacro An. Domini 987. regeneratus Hierosolymas, Constantinopolim, & Romam magno totius regni Nobilium numero comitatus inviseret, in singulis dictis urbibus Hospitia subditis suis, qui eadem loca visiterent, regali munificentia ac pietate ædificavit, Romæ quidem

dem in ipso Vaticano propè Basilicam S. Petri.

Nonum est *Bohemicum* à Spironco ex Duce primo Rege ædificatum, qui nova Majestate lætus sub Anno 931. urbem accedens Hospitium popularibus suis fundavit. Quod jam ruinosum Carolus IV. Augustus sub Anno 1397. pristino nitore restituit.

Decimum est *Suevorum, Gothorum, & Vandalorum* à S. Brigitta, cum pietatis causa Romam circa Annum Domini 1344. venisset, inter reliqua Religionis monumenta genti suæ fundatum propè Campum Floræ in iisdem, quas inhabitabat ædibus, Quod simul Suecorum est.

Undecimum est *Scotorum* Hospitium in Campo Martis, illique junctum Sacellum D. Andreae regni Patrono dicatum. Cum Mahometes octavus Turcarum Imperator, seu potius tyrannus Constantinopoli expugnata, universam Græciam, ac Illyricum illi contiguum ferro, & flamma devastasset, Romæ à tribus Illyricorum Episcopis primum fuit exædificatum Hospitium, quod postea Sixtus IV. Pontifex Max. amplissimis donavit beneficiis, templumque juxta illud D. Hieronymo sacrum fecit, id-
que

que honoris causa titulo Cardinalatus decoravit. Illud deinde Sixtus V. quia illi in titulum obvenerat, dejecit, ac alterum augustius è tiburtino lapide magnificentissimè à fundamentis extruxit.

Duodecimum est *Longobardicum* Hospitium, & templum D. Ambrosio Archiepiscopo Mediolanensi sacrum, quod Infubres, sive Longobardi Romæ anno Domini 1471. sub Sixto I V. Pontifice Max. fundarunt.

Decimum tertium est *Ligurum*, seu *Ianuenisium* Meriaducis Cicadae Nobilis Ianuensis Sixti I V. Pontificis Max. Quaestoris Nummularii pauperibus Nautis destinatum sub an. 1483. Quod religiosum opus valdè postea promotum fuit anno Domini 1551. à Ioanne Bapt. Cicada S. R. E. Card. qui hospitalitatem à Nautis ad omnes Ligures viros, ac mulieres peregrinantes extendit.

Decimum quartum est *Britonum Gallor.* D. Ivoni Trecorensi dicatum, ubi recipiuntur quotquot recenter Romam tam viri, quàm mulieres ea è natione veniunt.

Decimum quintum est *Indorum*, qui in hac communi omnium patria suo quoque gaudent Hospitio, quod assignavit eis in ipso

ipſo Vaticano Clem. Papa VII. cui Greg. liberaliter addidit, ut victui neceſſaria à Palatio Apoſtolyco ſplendide erogarentur, nullumque Hoſpitibus ob ingentem diſtanti- am præſcribitur manendi tempus, ſed ſi perpetuò manſerint, perpetuò aluntur.

Decimumſextum eſt *Armenorum*, qui priùs cum Indis hoſpitabantur: poſt adven- tum verò Sepher Abagari Armeni gentis ſuæ Oratoris ad Pium IV. Pontificem Max. idem Pontifex an. Domini 1564. genti Ar- menæ aſſignavit Hoſpitium propè Inſulam Tyberinam. Quod cum Pius V. ſucceſſor in Hebræorum ſepulo occluſit, Greg. XIII. ne iſdem muris Chriſtiani unà cum He- bræis continerentur, Armenos tranſtulit ad Eccleſiam S. Mariæ Ægyptiacæ non procul diſtantiem.

Decimumſeptimum eſt *Polonicum*, quod Stanislaus Hoſius S. R. E. Cardinalis Var- mienſis obtenta priùs à Greg. XIII. licen- tia Polonis ſuis unà cum Eccleſia quod vi- vens non potuit, teſtamento juſſit à funda- mentis exædificari, & Salvatori, ac D. Sta- niſlao dicari, &c.

Sunt & alia Hoſpitalia communia pro curandis infirmis, in quibus rectè ſubd: Ao

subducto numero sternuntur quotidie le-
 etuli 1500. qui invalescente morbo etiam
 solent multiplicari: Et sic omnes nationes
 habent in Sancta Romana Pontificis res-
 dentia sua peculiaria Receptacula & Ho-
 spitia, ut Galli in Hospitio S. Ludovici, Ca-
 stellani in Hospitio S. Iacobi, Flandri seu
 Belgæ in Hospitio S. Iuliani, Lusitani in
 Hospitio S. Antonii, Insubres seu Longo-
 bardi in Hospitio SS. Ambrosii, & Caroli
 Borromæi, Ianuenses, seu Genuenses in
 Hospitio S. Iohannis Baptistæ, Armeni in
 Hospitio S. Mariæ Ægyptiacæ, Arragonen-
 ses in Hospitio Virginis de Montserrat.
 Britones, & Angli in Hospitio S. Ivo-
 nise, Dalmatæ, & Croatæ in Hospitio S. Hiero-
 nymi, Bergamenses in Hospitio SS. Bar-
 tholomæi, & Alexandri, Florentini in Ho-
 spitio propè templum S. Ioan. Baptistæ
 Senenses apud templum S. Catharinæ Se-
 nensis via Iulia, &c. Hæc & plura alia præ-
 ter Pœnitentiarias omnium linguarum de
 mundo pro confessionibus cunctarum na-
 tionum excipiendis Romæ erectas. Vide in
Aurif. nostra. Et confirmat R. P. Dominus
 SS. Trin. Carm. Disc. in suo Tract. Polemi-
 co de Anno Iubilæi.

Jure ergò meritò Rom. Pontifex, qui est orbis Caput, residet in Principe urbe Roma, ad quam convertentur omnes gentes ante finem mundi, ut fiat unum ovile, & unus Pastor.

C A P. XVII.

De differentia Jurisdictionis inter Papam, & Cæsarem.

Docet S. Bonavent. lib. de Ecclesiast. Hierarch. part. 2. c. 1. Summum Pontificem posse Imperatorem, & Reges deponere, ut qui supremam in orbe Christiano habeat potestatem, idque c. 13 & in Aurifod. iur. publ. distinctè insinuavimus, potestatem Episcoporum & ipsiusmet Papæ esse purè spirituales, sed majorem temporali, ita ut temporalis sit subjecta spirituali, non contra, ita tamen, quod Papa, ut Papa ordinariè temporales Principes eo modo, quo Episcopos non possit deponere, licet possit mutare regna, & uni auferre, & alteri conferre, tanquam Summus Princeps spiritualis, si hoc sit necessarium ad animarum salutem, tametsi non sit ipse Princeps Ecclesiæ

H

clesiæ